

Stručný výčet prováděných pracovních činností:

- Obsluha strojů, strojního technologického zařízení a energetických zařízení ve vodárenství.
- Zajišťování technologického procesu úpravy, rozvodu, čištění a čerpání vod.
- Ovládání prvků kontrolních a signalizačních přístrojů a dálkové řízení automatizovaných provozů.
- Kontrola provozu zařízení úpravy vody, čerpací stanice a čistírny odpadních vod.
- Provádění údržby a běžných oprav strojního zařízení.
- Vedení provozních záznamů a prvotní evidence.

Charakteristika místa výkonu práce:

Charakteristickým místem výkonu práce jsou zejména čerpací stanice, úpravy vody, čistírny odpadních vod, vodní díla (přehrady, vodní elektrárny atd.). Pracoviště mohou být vybavena technickými zařízeními, jako jsou tlakové nádoby, pasové nebo šnekové dopravníky, točivé stroje (čerpadla), lisy na lisování kalu a další technická zařízení. Práce jsou prováděny ve vnitřním i venkovním prostředí.

Kvalifikační požadavky:

Nejvhodnější přípravu pro tuto pozici poskytuje střední vzdělání s výučním listem montér vodovodů a kanalizací a obsluha vodárenských zařízení. Jinou alternativu představuje střední vzdělání s výučním listem v oboru montér-vodoprotubář, střední vzdělání s výučním listem v oboru elektrikář, střední vzdělání s výučním listem v oboru mechanik opravář a střední vzdělání s výučním listem v oboru strojní mechanik.

Relevantní mimořádné provozní události:

- Úraz pracovníka v důsledku účinků mechanických rizik (říznutí nebo píchnutí o ostré a špičaté hrany, přímáčknutí manipulovaným předmětem anebo strojem, zachycení točivou nebo pohyblivou částí stroje včetně amputace, vtažení do prostoru sbíhavých míst (řetězové převody, pasové dopravníky, lisy na lisování kalu apod.).
- Úraz pracovníka následkem zasažení elektrickým proudem (kontakt pracovníka s živou částí pod napětím například vlivem poškozené izolace).
- Úraz pracovníka způsobený pádem z výšky nebo do volné hloubky.
- Úraz pracovníka při práci nad vodou nebo v její těsné blízkosti, utonutí v případě pádu do vody nebo jiné tekutiny.
- Úraz pracovníka při zasažení chemickou látkou (nadýchání nebo potřísnění provozními kapalinami nebo přípravky pro úpravu vody).
- Poškození muskuloskeletálního systému v důsledku špatné manipulace s břemeny, při zaujímání nepřijatelných poloh, apod.
- Zahoření nebo výbuch nahromaděného metanu.

Základní opatření pro předcházení mimořádným událostem nebo jejich následkům:

- Pověřovat prací pouze osoby s dostatečnou kvalifikací (včetně zácviku) a zdravotní způsobilostí.
- Před použitím stroje se musí pracovník seznámit s návodem k obsluze, případně další provozní dokumentací (např. technologickým postupem).
- Seznámení pracovníků se všemi relevantními riziky spojenými s výkonem práce, opatřeními přijatými proti jejich působení a se stanovenými pracovními postupy.
- Proškolení zaměstnanců v poskytování předlékařské první pomoci.
- Vybavení pracovníků prostředky pro poskytnutí první pomoci, jakož i seznámení s postupy pro přivolání pomoci.
- Zákaz kouření a manipulace s ohněm v místech s rizikem požáru nebo výbuchu.
- Seznámení pracovníků s vlastnostmi a požadavky na zajištění ochrany zdraví při práci s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi podle bezpečnostního listu.
- Pravidelně provádět předepsané kontroly a revize technických zařízení a odstraňovat zjištěné závady.
- Používat stanovené a přidělené osobní ochranné pracovní prostředky.

Rizikové faktory:	Doporučené kategorie práce:	Výsledné zařazení do kategorie práce a přijatá opatření pro minimalizaci zdravotních rizik (doplňte):	Základní právní předpisy, které se týkají výkonu práce (v platném znění):
☐ Prach	1 – 2 – 3 – 4		• Zákon č. 262/2006 Sb. § 101–108 • Zákon č. 309/2006 Sb. § 2–8 • Zákon č. 258/2000 Sb. § 3–5, 39, 40, 41, 44a, 44b • Zákon č. 274/2001 Sb. § 2–3, 7–14, 23, 24 • NV č. 495/2001 Sb. § 3–5 • NV č. 361/2007 Sb. § 9, 10, 11, 28–30, 36–38 • NV č. 101/2005 Sb. § 3, příloha • NV č. 378/2001 Sb. § 3–4, přílohy č. 3 a 5
☒ Chemické látky	1 – 2 – 3 – 4		
☒ Hluk	1 – 2 – 3 – 4		
☐ Vibrace	1 – 2 – 3 – 4		
☒ Fyzická zátěž	1 – 2 – 3		
☒ Pracovní poloha	1 – 2 – 3		
☐ Zátěž teplem	1 – 2 – 3 – 4		
☒ Zátěž chladem	1 – 2 – 3		
☐ Psychická zátěž	1 – 2 – 3		
☐ Neionizující záření a elektromagnetická pole	1 2 – 3		
☐ Zraková zátěž	1 – 2 – 3		
☒ Práce s biologickými činiteli	2 – 3 – 4		
☐ Zvýšený tlak vzduchu	2 – 3 – 4		

Četnost periodických lékařských prohlídek (dle vyhlášky č. 79/2013 Sb.):

Pro kategorii 2: 1x za 4 roky (osoby mladší 50 let), 1x za 2 roky (osoby starší 50 let). Pro kategorii 2R: 1x za 2 roky.

Karta BOZP pro profesi: Strojník vodárenských zařízení

Seznam nebezpečí	Ohrožená část těla													Hodnocení rizik			
	Hlava						Horní končetiny		Dolní končetiny		Různé				N	P	MR (NxP)
	lebka	sluch	zrak	dýchací orgány	obličej	celá hlava	ruce/prsty/zápěstí	paže	chodidlo	nohy (části)	pokožka	trup/břicho/záda	vnitřní část těla	celé tělo			
Mechanická nebezpečí																	
Padající předměty	X							X									
Odletující částice																	
Ostré hrany						X	X	X									
Pohybující se části zařízení														X			
Pohybující se předměty															X		
Kluzký / nestabilní povrch															X		
Špičaté předměty							X										
Látky pod tlakem nebo za sníženého tlaku														X			
Zvířata																	
Chemická nebezpečí																	
Nebezpečné plyny a páry			X	X													
Nebezpečné kapaliny			X	X	X		X										
Nebezpečné pevné látky			X	X			X										
Aerosol, kouř																	
Nedostatek kyslíku				X													
Nebezpečné odpady														X			
Biologická nebezpečí																	
Patogenní látky											X		X				
Alergeny																	
Živočišné jedy (toxiny)													X				
Mikroorganismy (viry, bakterie)															X		
Paraziti															X		
Hmyz															X		
Elektrická nebezpečí																	
Elektrický oblouk																	
Živé části							X										
Statická elektrina							X										
Elektromagnetické pole																	
Elektrický zkrat							X										
Blesk, atmosférická elektrina														X			
Nebezpečí záření																	
Optické záření (IČ, VIS a UV)																	
Nízkofrekvenční el-mag záření																	
Vysokofrekvenční el-mag záření																	
Laserové záření																	
Ionizující záření																	
Teplná nebezpečí																	
Sálavé teplo																	
Konvektivní teplo																	
Kontakt s horkou kapalinou																	
Kontakt s horkým plynem																	
Kontakt s taveninou																	
Kontakt s horkým povrchem																	
Plamen																	
Výbuch															X		
Kontakt s chladnou kapalinou															X		
Kontakt s chladným plynem																	
Kontakt s chladným povrchem																	
Sníh, led, tříšť																	
Nebezpečí hluku																	
Vysoce impulsní hluk																	
Proměnný hluk		X															
Ustálený hluk																	
Vysokofrekvenční hluk																	
Ultrazvuk																	
Infrazvuk a nízkofrekvenční hluk																	
Nebezpečí vibrací																	
Vibrace přenášená na ruce																	
Vibrace způsobující kmitání páteře a hlavy																	
Vibrace přenášené na celé tělo																	
Ergonomická nebezpečí																	
Vysoká teplota vzduchu																	
Nízká teplota vzduchu															X		
Nízká/vysoká vlhkost vzduchu															X		
Nízká úroveň osvětlení			X														
Oslňující světlo																	
Blikání, stroboskopické jevy																	
Příliš malé vizuální detaily																	
Nevhodná výška pracovní roviny																	
Nedostatečná výška pracoviště																	
Omezený pracovní prostor															X		
Ztížený průchod															X		
Nepříjemná pracovní poloha																	
Nevhodné dosahové vzdálenosti								X					X				
Monotónní činnost																	
Vnucené pracovní tempo																	
Trvalé sledování obrazovek																	
Ruční manipulace																	
- s nářadím							X										
- s břemeny							X	X					X				
- s vozíky							X						X				

Doporučený rozsah osobních ochranných pracovních prostředků	Požadavek na shodu s normou	Orientační životnost (měs.)
Pro ochranu hlavy		
☐ ochranná přilba / průmyslová přilba s vysokým stupněm ochrany	EN 397+A1, EN 14052+A1	PV
☒ průmyslová přilba chránící při nárazu hlavou	EN 812	24
☐ ochrana proti skalpování		24
☐ ochrana hlavy proti teplu a plameni (kukla)	EN ISO 11612	24
☐ ochranná pokrývka hlavy proti slunečnímu záření nebo prachu		12
☒ ochranná pokrývka hlavy proti chladu	EN 342	24
Pro ochranu sluchu		
☒ zátkové chrániče sluchu a podobné prostředky	EN 352-2	PO
☐ mušlové chrániče sluchu	EN 352-1	12
☐ akustické přílby (tzv. protihlukové přílby)		24
☐ mušlové chrániče sluchu, které lze připojit k ochranným přílbám	EN 352-3	12
☐ chrániče sluchu s přijímačem nebo s interkomem	EN 352-4,-5,-6	PV
Pro ochranu očí a obličje		
☒ ochranné brýle	EN 166	12
☐ ochranné brýle proti rentgenovému, laserovému, UV, IČ a VIS záření	EN 169, EN 170, EN 171, EN 172, EN 379+A1, EN 175	12
☒ ochranné obličejové štíty	EN 166, EN 1731	12
☐ svářečské kukly a štíty (štíty s držadlem, kukly s upínacím náhlavním páskem nebo kukly na ochranné přílby)	EN 166, EN 175, EN 379+A1	24
Pro ochranu dýchacích orgánů		
☐ filtrační polomasky (respirátory) / filtrační polomasky s integrovanou vrstvou aktivního uhlí	EN 149+A1	PO
☒ masky s filtry proti částicím, parám, plynům s vhodnou lícnicovou částí	EN 405+A1, EN 140, EN 136, EN 143,	PO
☐ izolační dýchací přístroje s přívodem vzduchu	EN 137, EN 138, EN 14593-1,2, EN 14594	36
☐ prostředky na ochranu dýchacích orgánů včetně snímatelné svářečské kukly	EN 12941+A2 / EN 12942	PV
Pro ochranu rukou a paží		
☒ rukavice na ochranu před mechanickými riziky nebo proti pořezu	EN 420+A1, EN 388, EN 381-1, EN 1082-1,-2	PO až 3
☐ rukavice na ochranu před vibracemi	EN ISO 10819	6
☒ rukavice na ochranu před chemickými látkami a biologickými činiteli	EN 374-1,-2,-3,-4	PO až 2
☒ rukavice na ochranu před elektrickým	EN 60903-ed.2, EN 12477+A1, EN 16350	3 až 6
☐ rukavice na ochranu před teplem nebo ohněm	EN 407, EN 12477+A1	3 až 6
☒ rukavice na ochranu před nízkými teplotami	EN 511	3 až 6
☐ rukavice na ochranu před ionizujícím zářením a radioaktivními látkami	EN 421	24
☐ palcové rukavice	EN 420+A1, EN 388	2
☐ ochranné návleky na prsty		1
☐ ochranné rukávy, náloketníky, zápěstní řemíky (nátepníky)	EN 1082-1,-2	6 až 24
☒ ochranné rukavice pro práce ve vlhkém, mokřem nebo znečištěném prostředí	EN 420+A1	PO
Pro ochranu nohou		
☒ obuv polobotková, kotníčková, poloholeňová, holeňová a vysoká, zejména do vlhkého prostředí	EN ISO 20 347, EN ISO 20 345	24
☐ obuv s ochrannou a bezpečnostní tužinkou	EN ISO 20 345, EN ISO 20 346	12 až 24
☐ obuv, kterou lze rychle vyzout		12
☐ obuv s podešví odolnou proti žáru (perko)	EN ISO 20 349	12
☒ obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv s protiskluznou podešví	EN ISO 20 345	9 až 24
☐ obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv odolná proti vibracím	EN ISO 20 345	12
☐ obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv antistatická	EN ISO 20 345	12
☐ obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv tepelně izolační	EN ISO 20 345	6
☐ obuv chránící před chemickými látkami	EN 13832-2,-3	6 až 12
☐ ochranná obuv pro obsluhu přenosných řetězových pil	EN ISO 17249 ed.2	12
☐ ochrana nohou proti pořezení (kamaše)	EN ISO 381-5	6 až 12
☐ chrániče kolen	EN 14404+A1	12
☐ chrániče nártů	EN 13277	12
☐ vyměnitelné podešve (odolné proti žáru, propíchnutí nebo potu)	EN ISO 20345	24 až 36
Pro ochranu trupu a břicha		
☐ ochranné vesty, kabáty a zástěry na ochranu před mechanickými riziky nebo proti pořezu	EN ISO 13998, EN 381-11	24 až 48
☐ ochranné vesty, kabáty a zástěry na ochranu před rozstříknutým roztaveným kovem	EN ISO 9185	24
☒ ochranné vesty, kabáty a zástěry na ochranu před chemickými látkami a biologickými činiteli	EN 14605+A1	6 až 12
☒ ochranné vesty, kabáty a zástěry proti chladu	EN 342	24 až 36
☐ vyhřívané vesty		36 až 72
☒ ochranné zástěry proti vodě		18
☒ záchranné plovací vesty	EN ISO 12402-6+A1	24 až 48
☐ zástěry na ochranu před rentgenovým zářením	EN 61331-3	24 až 36
☐ bederní pásy, protektory		24 až 36
Prostředky pro prevenci pádů		
☒ úplná výstroj pro prevenci pádů včetně veškerých doplňků	EN 353-1, EN 354, EN 361, EN 362, EN 795,	12
☐ brzděné zařízení pohlcující kinetickou energii včetně veškerých nezbytných doplňků	EN 355, EN 360, EN 363	PV
☐ prostředky pro polohování těla	EN 358,	PV
Ochranné oděvy		
☒ ochranné pracovní oděvy (dvojdílné, kombinězy)	EN ISO 13688, EN 342, EN 343+A1, EN 381-5,-11, EN 1149-5,	6 až 24
☐ oděvy poskytující ochranu před strojním zařízením a ručním nářadím (proti bodnutí, pořezení apod.)	EN ISO 20471+A1, EN ISO 11611, EN ISO 11612, EN 13034+A1	12
☒ oděvy na ochranu před chemickými látkami a biologickými činiteli	EN 381	12
☐ oděvy na ochranu před nebezpečnými mikroorganismy	EN 14605+A1	12 až 24
☐ oděvy chránící před rozstříkem roztaveného kovu nebo před infračerveným zářením	EN 14126	JP
☐ oděvy odolné proti žáru a ohni	EN 348, EN ISO 11612, EN ISO 6942	PO až 24
☐ oděvy proti chladu	EN 11611, EN ISO 11612, EN 1486, EN ISO 14116	6 až 24
☒ oděvy proti vodě s impregnací (nepromokavé)	EN 342, EN 343+A1, EN 14058	36
☐ oděvy na ochranu před ionizujícím zářením	EN 342, EN 343+A1, EN 14058, EN 14360, EN ISO 15027-1	12 až 24
☐ oděvy na ochranu před kontaminací radioaktivními částicemi	EN 1073-1,2	36
☐ oděvy na ochranu proti statické elektřině a elektrickému oblouku	EN 1073-2	JP
☐ oděvy prachotěsné a proti kapalným aerosolům	EN 1149-1,2,3,5, EN 61482-1-2	12
☐ oděvy plynotěsné	EN 14605+A1, EN ISO 13982-1; EN 13034 + A1	JP
☒ oděvy a doplňky s vysokou viditelností z retroreflexních a fluorescenčních materiálů	EN 943, EN 14126	PV
	EN ISO 20471	6 až 24

PV	Podle určení výrobce
PO	Po opotřebení (u ochrany dýchacích orgánů do nasycení filtračního média)
JP	Pro jednorázové použití

Pokyny pro zajištění bezpečnosti práce

Práce se strojním zařízením

- Nářadí, stroje a další technická zařízení používat v souladu s návodem k obsluze.
- Před zahájením opravy odpojit elektrická zařízení od přívodu energií.
- Neotvírat ochranné kryty na stroji dříve, než se zastaví všechny pohyblivé části stroje (nebezpečí doběhu).
- Rádné zajištění práce míst, kde hrozí nebezpečí pádu z výšky nebo do hloubky (používání žebříků, mobilních lešení, zábrana proti pádu apod.). Tam, kde nelze použít prvky kolektivní ochrany, je nutné používat osobní ochranné prostředky proti pádu.
- Při práci s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi (provozní kapaliny, desinfekční prostředky, látky k úpravě vody apod.) používat OOPP k ochraně zraku, dýchacích cest a pokožky v souladu s pokyny uvedenými v bezpečnostním listě používané látky/směsi.
- Chemické látky a směsi se smí skladovat jen v k tomu určených, označených nádobách a na určených místech. Je nutné zajistit zákaz manipulace s těmito látkami neoprávněnými nebo nequalifikovanými osobami.
- Ve stokové síti se mohou vyskytovat zdraví škodlivé a výbušné plyny, a to zejména:
  - Chlor – plyn páchnoucí po česneku. Je těžší než vzduch, a proto se hromadí při zemi, v prohlubních, jímkách apod. Způsobuje červenání a slzení očí, při vyšších koncentracích překvení plic, bezvědomí až smrt.
  - Sirovodík – plyn páchnoucí po zkažených vejcích vznikající rozkladem organických látek. Je těžší než vzduch, a proto se hromadí při zemi, v prohlubních, jímkách apod. Váže se na krevní barvivo 60x rychleji než kyslík a působí nervově paralyticky.
  - Metan – plyn bez barvy a zápachu. Se vzduchem tvoří třaskavou směs již od koncentrace 5 % obj. Ve vysoké koncentraci způsobuje zadušení.
  - Oxid uhelnatý – plyn, bez barvy a zápachu. Váže se na krevní barvivo. Příznaky: bolest hlavy – postižení ústřední nervové soustavy. Bezvědomí až smrt. Je těžší než vzduch, proto se hromadí při zemi, v prohlubních, jímkách apod.
- Pro zamezení otravy nebo výbuchu je nutné po celou dobu práce provádět měření koncentrace kyslíku a nebezpečných plynů v ovzduší. V případě výskytu nebezpečného plynu musí být prostor dostatečně odvětrán, případně musí být použita ochranná maska s filtrem podle druhu zjištěného plynu nebo nezávislý dýchací přístroj.
- Údržbu a opravy elektrické instalace a zařízení směřují provádět pouze pracovníci s odpovídající kvalifikací podle vyhlášky č. 50/1978 Sb. o odborné způsobilosti v elektrotechnice.
- V případě poškození přívodu elektrické energie ihned odpojit zařízení od zdroje elektrického proudu a zajistit opravu kvalifikovanou osobou.
- Při práci nad vodní hladinou nebo v její těsné blízkosti použít záchrannou plovací vestu. Při této činnosti nepracovat osamocně a v nutném případě používat jistění pomocí bezpečnostního pásu a lana ukotveného k dostatečně únosnému kotvicímu bodu.
- Při práci na vodě možno používat pouze schválená plavidla, v dobrém technickém stavu, s dostatečným výtlakem a přepravním prostorem a dostatečně stabilní (tj. odolné proti převrnutí).
- U čištění odpadních vod se může jednat o práci s infekčním materiálem. Je nutné dodržovat hygienické předpisy k ochraně zdraví. Při styku vody s pokožkou provést omytí čistou vodou a desinfekci zasaženého místa.
- Nadměrně těžké předměty manipulovat pomocí technických zařízení (manipulační vozíky, kladkostroje, apod.).

Zakázané práce:

- Používat a obsluhovat strojní zařízení bez potřebné kvalifikace.
- Vyřazovat z činnosti ochranné kryty a zařízení.
- Zasahovat do stroje za chodu.
- Používat stroje nebo zařízení k jiným účelům, než pro které byly vyrobeny.
- Provádět zásah nebo manipulaci s elektrickým zařízením mokřima rukama nebo v gumových rukavicích.
- Při práci v blízkosti točivých nebo sbíhavých míst používat volné vlající oděv, náramky, řetízky apod.
- Pro práci používat poškozené nářadí nebo nástroje.
- Jíst a pít během manipulace s infekčním materiálem nebo za podmínek, kdy není zajištěna dostatečná osobní hygiena.
- Kouřit nebo používat otevřený oheň v prostředí s nebezpečím požáru nebo výbuchu.

Práce v uzavřených prostorech (nádržích, cisternách, zásobnících vápna pro úpravu a regulaci pH vody apod.)

- Práci v uzavřených prostorech provádět pouze v souladu se stanoveným technologickým a pracovním postupem.
- Před vstupem do uzavřeného prostoru provést: 1) vizuální kontrolu prostoru (je-li to možné/bezpečné), 2) proměření koncentrace kyslíku, resp. stanovení přítomnosti možných nebezpečných kontaminantů, 3) odvětrání uzavřeného prostoru, 4) zajištění přístupových /únikových/ cest, 5) rozvržení jednotlivých úkonů prováděných uvnitř uzavřeného prostoru včetně způsobu manipulace s materiálem a nářadím, 6) zajištění prostředků pro rychlé vytažení osoby z vnitřku uzavřeného prostoru ven.
- Během práce provádět soustavný dozor pracovníků nacházejících se v uzavřeném prostoru, a to alespoň jednou osobou nacházející se mimo uzavřený prostor, do kterého nesmí tato osoba za žádných okolností vstoupit. Je nutné udržovat průběžný vizuální kontakt nebo hlasovou komunikaci s pracovníky uvnitř uzavřeného prostoru.
- Pracovníci musejí být při práci v uzavřeném prostoru jistění pětibodovým záchytným postrojem a vyprošťovací lanem spojeným s ručním navijecím zařízením, které musí být ukotveno na tzv. trojnožce, případně jiném vhodném kotvicím bodu.
- Během práce provádět průběžné měření kvality ovzduší uvnitř uzavřeného prostoru. Při nevyhovujících podmínkách provést okamžitou evakuaci pracovníků z uzavřeného prostoru a následně provést jeho odvětrání.
- Při práci ve výšce zajistit používané nářadí, materiál apod. proti pádu a zabezpečit místo, nad nímž se pracuje (např. bezpečnostním značením, výstražnými páskami, mobilními zábranami apod.).
- Svařovací práce provádět pouze na základě systému povolení prací.
- V prostorách s nebezpečím výbuchu používat zařízení konstruované pro práci v tomto prostředí (opatřené značkou Ex) a provádět práce tak, aby při jejich provozu nevznikaly jiskry (např. při broušení).
- Používat elektrická zařízení (nářadí a osvětlení) konstruované na bezpečné napětí.

Zakázané práce:

- Práce na zařízení provádět bez vědomí osoby odpovědné za jeho provoz.
- Vstupovat na uskladněný materiál.
- Vstupovat do zásobníku vypouštěcím otvorem, pokud není skladovací zařízení prázdné.
- Vstupovat do skladovacího zařízení bez jistění další osobou.

Metodologie pro vyhodnocení rizik (k tabulce na s. 16)

Pravděpodobnost	
Lze očekávat (stává se často)	10
Je to možné	6
Ne příliš obvyklé, ale možné	3
Ne příliš pravděpodobné, ale již se někde stalo	1
Možné, ale nepravděpodobné, ještě se nestalo	0,5
Prakticky nemožné	0,2
Vyloučené	0,1

Následky (závažnost)	
Katastrofa (mnoho SÚ, nebo škoda přes 100 mil. Kč)	100
Závažná havárie (několik SÚ, nebo škoda přes 10 mil. Kč)	40
Havárie (jeden SÚ, nebo škoda přes 1 mil. Kč)	15
Vážná nehoda (těžký úraz, nebo škoda přes 100 tis. Kč)	7
Nehoda (úraz bez trvanlivých následků, nebo škoda přes 10 tis. Kč)	3
Porucha (drobné poranění, nebo škoda nad 1 tis. Kč)	1
<i>Poznámka: SÚ = smrtelný úraz</i>	

Míra rizika (MR)	Úroveň rizika	Kategorie přijatelnosti	Priorita opatření
≥ 160	velmi vysoké riziko	nepřijatelné riziko	Přerušit provoz nebo ihned přijmout opatření ke snížení rizika
48 až 159	vysoké riziko		
20 až 47	významné riziko	podmíněně přijatelné riziko	Opatření ke snížení rizika přijmout bez zbytečného odkladu
8 až 19	zvýšené riziko		
3,1 až 7	mírné riziko	přijatelné riziko	Opatření ke snížení rizika provést podle pořadí významnosti
≤ 3	zanedbatelné riziko		

Poznámka: Tato karta BOZP je pouze základním východiskem pro praktické uplatňování zásad prevence rizik na pracovištích a neřeší uvedenou problematiku vyčerpávajícím způsobem. | Vypracoval: Petr Hlavsa, Jiří Čermák | © Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z. ú., 2018 www.zuboz.cz